

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Bączyk

w sprawie z powództwa "S.(...)" Sp. z o.o. w C.

przeciwko K. D.j

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 listopada 2008 r., wniosku pozwanej o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., sygn. akt V CSK (...),

- 1. wznawia postępowanie zakończone prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008r., sygn. akt V CSK (...);**
- 2. uchyła postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r. i zwraca Sądowi Apelacyjnemu skargę kasacyjną pozwanej od wyroku tego Sądu z dnia 7 września 2007 r. w celu usunięcia dostrzeżonych braków.**

Uzasadnienie

Pełnomocnik K. D. złożył skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r. w sprawie o sygn. V CSK (...). Postanowieniem tym odrzucono skargę kasacyjną K. D. występującej jako pozwana w procesie z powództwa S.(...) Sp. z o.o. w C. o zapłatę. Odrzucenie skargi nastąpiło z tego powodu, że pozbawiona ona była adekwatnego sformułowania i uzasadnienia wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, tj. niezbędnego elementu konstrukcyjnego tego środka zaskarżenia [uzasadnienie postanowienia, sygn. V CSK (...)].

Domagając się wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., skarżący powoływał się

na treść art. 399 § 2 w zw. z art. 401¹ k.p.c. i wyrok Trybunału Konstytucyjnego (TK) z dnia 1 lipca 2008 r., sygn. akt SK 40/07 (Dz. U. Nr 120, poz. 779).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 2008 r. (SK 40/07), art. 398⁶ § 2 i 3 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. w zakresie, w jakim przewiduje odrzucenie – bez wezwania do usunięcia braków – skargi kasacyjnej niespełniającej wymagań określonych w art. 398¹⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji.

Odrzucenie skargi kasacyjnej powódki nastąpiło prawomocnym postanowieniem z dnia 18 czerwca 2008 r. Trybunał Konstytucyjny nie określił daty wejścia w życie rozstrzygnięcia z dnia 1 lipca 2008 r. Oznacza to, że z datą publikacji tego orzeczenia (art. 190 ust. 3 Konstytucji) nie jest możliwe odrzucenie a limine skargi kasacyjnej z powodu braku samego wniosku o przyjęcie jej od rozpoznania lub braku uzasadnienia tego wniosku. Publikacja orzeczenia TK nastąpiła w dniu 8 lipca 2008 r.

Należy podzielić stanowisko zgodnie z którym orzeczenie TK stwierdzające niezgodność z Konstytucją ustaw w zakresie wskazanym w art. 190 ust. 4 Konstytucji wywiera skutki retroaktywne (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2008 r., II CZ 37/08, nieopubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 sierpnia 2008 r., I CZ 66/08; nieopubl.). Oznacza to konieczność ponownego rozpoznania sprawy z pominięciem już niekonstytucyjnego przepisu, jeżeli stanowił on podstawę wydania kwestionowanego orzeczenia sądowego. Dzieje się tak także wtedy, gdy orzeczenie TK ma tzw. zakresowy (interpretacyjny) charakter (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2008 r., IV CZ 64/08, nieopubl.).

Skarga pełnomocnika K. D. o wznowienie postępowania została wniesiona w terminie określonym w art. 407 § 2 k.p.c. *De lege lata* istnieje możliwość wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego (art. 394 § 2 k.p.c. w zw. z art. 401¹ k.p.c.). Niewątpliwie uznany za niekonstytucyjny przepis art. 398⁶ § 2 i § 3 k.p.c. stanowił zasadniczą podstawę wydania postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r. o odrzuceniu skargi kasacyjnej (por. uzasadnienie tego postanowienia). Zgodnie z art. 401¹ k.p.c., można domagać się wznowienia postępowania, gdy TK orzekł o niezgodności m.in. aktu normatywnego z Konstytucją, na podstawie którego wydane zostało zaskarżone orzeczenie. Wyrok TK z dnia 1 lipca 2008 r. stanowi zatem ustawową podstawę wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego.

Pojawia się kwestia określenia treści rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego uznającego, że zachodzą podstawy do wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem z dnia 18 czerwca 2008 r. (art. 412 k.p.c.). Treść wyroku TK pozwala na stwierdzenie, że wniesiona (i następnie bezpodstawnie odrzucona) skarga kasacyjna powinna zostać poddana – po jej stosownym uzupełnieniu – tzw. postępowaniu przedsądowemu (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Oznacza to, że wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca powinno prowadzić do uchylenia tego postanowienia i zwrócenia Sądowi Apelacyjnemu skargi kasacyjnej pozwanej od wyroku tego Sądu w celu usunięcia dostrzeżonych w niej braków (podobnie – por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2008 r., IV Co 20/08, nieopubl.).

W tej sytuacji Sąd Najwyższy na podstawie art. 412 § 4 k.p.c. z art. 398⁶ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.